CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 218 ■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■ 11 de juliol de 1925

PUBLICACIÓ SETMANAL | REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Cameros, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA | APARTAT 273 TELÉF. S. P. 1114

Una tribu al cim del Tibidabo

— Sembla que ens prova Barcelona.

— Oh! s'hi viu molt bé. Em creia que vivíem molt endarrerits i en moltes coses som iguals. Els homes vesteixen molt diferentment de nosaltres, però les dones quasi van com les nostres.

— No me'n parlis. Quan les veig tan lleugeres de roba no sé on posar els ulls. Veient tanta carn se'm desvetllen els instints antropòfags dels nostres avis.

El Pressupost 1925-26

Les noves orientacions

La principal preocupació dels Estats moderns és la de la vida econòmica dels pobles llurs. No cal retreure noms; però de la guerra europea ençà, els principals financiers han passat pels Consells de Ministres dels principals Estats del món; i avui pot ben dir-se que Estat que no es captingui de la vida econòmica en el pla dels assumptes capdavanters, és Estat mort.

I si la vida econòmica del poble té el seu reflexe en la de l'Estat, és clar que el Pressupost d'aquest no pot menys que representar l'índex del moviment d'ascensió o descensió del poble respectiu en l'escala dels valors materials. Es podrà discutir si el Pressupost general de l'Estat és pròpiament una llei, com sosté Hoenel; o si és en part una llei i en part una operació administrativa, com diu Duguit; o si no és més que un acte d'alta administració, com afirma Esmein; el que no podrà mai posar-se en dubte és que el Pressupost de l'Estat ve a representar l'índex de la bona marxa de la vida econòmica d'un país i l'orientació dels homes de govern que en porten el timó. Entre les xifres d'un Pressupost s'hi pot endevinar tota una política; entre la xarxa dels números d'un Pressupost hi cap veure el nivell de prosperitat o de decadència d'un país en un moment determinat, així com la capacitat dels homes que el regeixen.

Per això és cosa molt aconsellable detenir un moment l'atenció dels ciutadans en el Pressupost; i per això convé divulgar aquesta llei més que cap altra. Qui sàpiga llegir entre números, tindrà en el pressupost de l'Estat el document més interessant per apreciar un moment històrico-polític d'aquest darrer.

* * *

El Pressupost d'Espanya per a l'any econòmic de 1925-26, que ha començat a regir l'u de juliol corrent, importa un total de 3,092.538,991'62 pessetes. El de l'any anterior importava pessetes 2,941.724,894'26. Es a dir, que el Pressupost actual presenta una diferència en més de pessetes 150.814,097'36. Per tant, és evident que no es practica (i quan no es practica és potser perquè no es pot practicar, donats els compromisos pendents) una política d'economies. Un augment de cent cinquanta milions en un any no és, certament, un augment menyspreable.

Ara bé, aquest augment, on es tradueix principalment en el propi Pressupost de l'Estat? En aquestes tres partides: 94.470,800'53 pessetes en Guerra, 9.204,573 en Marina, i 39.549,344'59 en Deute públic. Això sumat ja representa uns cent quaranta milions dels 150 d'augment. Les despeses de Guerra creixen de manera formidable, i ja no cal dir el que la defensa i el Marroc exigeixen al nostre Estat.

Val a dir, però, que els altres rams de la vida nacional obtenen també augments d'importància en el Pressupost. Així, per exemple, Foment arriba a un creixement de 13.589,597, quantitat que cada cop es fa més necessària, sobretot tenint en compte la gran activitat que el Govern vol donar, ja fa temps, a les obres hidràuliques; Instrucció augmenta fins a 743,875 pessetes, xifra que serà petita pel que Espanya necessita, però que per a un sol any representa ja un esforç; etc.

Es clar que hi cap sempre aquell argument que el que s'inverteix en el Nord d'Africa aquí faria bona falta; però no cal dir com el Directori va a enllestir d'un cop per sempre aquell problema i com davant l'obra solidíssima que allí es desenrotlla no han de doldre els diners necessaris. Si no, el temps dirà molt aviat.

S'han fet també economies; les que bonament s'han pogut fer. Així en el Departament de Gràcia i Justícia s'han pogut estalviar, només en el ram de Justícia, 1.284,849'23 pessetes; i això no és pas poc. Es clar que tots voldríem veure ben retribuïts els jutges i no cal oblidar que aquest és desig fervent del Directori; però una política gradual financiera ens portarà a aquest, com a altres augments, ja que en matèria de números no tot es pot obtenir en un dia. També en el Tribunal Suprem s'han estalviat 700,660 pessetes, que ja són pessetes per a un sol organisme!

Així mateix s'han fet economies en els Ministeris de Treball i d'Hisenda. Aquestes economies han pogut permetre aquells augments a què abans fèiem referència, ço és, de 700.000 pessetes en Instrucció i de 13 milions a Foment.

* * *

Les dades principals del Pressupost, doncs, ens indiquen ben clarament el desig del Govern (d'impossible realització per ara) d'anar a una política de reconstitució material d'Espanya.

Però cal tenir present que, com diu el refrany castellà "No se ganó Zamora en una hora", ni en un Estat tant desballestat com havia trobat el Directori es pot regularitzar tot en un dia.

L'essencial és que les orientacions hi siguin en el Pressupost. I aquestes, amb els números indicats, ja les sabrà trobar senzillament el lector, ja que no cal, certament, que les hi indiquem nosaltres, cosa que, per altra part, ens resultaria difícil.

L'obra dels catòlics socials de Bèlgica

Escola Central per a la formació social dels obrers cristians

Quan un moviment d'opinió i d'organització adquireix amplitud, es fa sentir cada vegada més la necessitat de caps que el dirigeixin; es comprèn que si la massa no està sòlidament enquadrada, les múltiples dificultats de la vida contemporània amenacen convertir-la en un ramat en el qual regna la més completa anarquia. El moviment social cristià de Bèlgica no podia deixar de sotmetre's a aquest principi de psicologia popular, i per a evitar els perills que fatalment haurien d'escaure's, ha volgut tenir directors, romanent a l'ensems fidel al seu principi de "moviment obrer dirigit per obrers". Ha fundat una escola de directors els alumnes de la qual s'han de reclutar entre la classe obrera. Aquest és el fi de l'Escola de Lovaina.

El moviment social ha pogut comptar sempre amb molts homes abnegats; però ço que més necessita són caps formats racionalment i preparats per a totes les missions que hagin de desempenyar, tenint en compte que els camps d'acció en els quals l'obrer ha de desempenyar un paper, són cada dia més nombrosos; cal que pugui dirigir les organitzacions socials; que no se'l trobi desproveït quan se li demani que realitzi una reorganització en una empresa industrial qualsevol. Demés de l'abnegació i d'una educació moral, cal una veritable formació tècnica.

Les escoles nocturnes i altres cursos anàlegs que no exigien a aquells que els seguien més que un suplement de treball, han pogut omplir durant algun temps un buit que els progressos de la classe obrera exigien imperiosament, fins al punt que l'antic remei no era ja més que un palliatiu insuficient. Els nostres Poders públics s'han donat compte del perill, i el 15 d'octubre de 1920 un Reial decret instituïa un Consell d'Escoles de servei social. Aquest Consell elaborà un programa que el R. D. de 10 d'agost de 1921 sancionà, fent-lo oficial. Les escoles havien de formar auxiliars per a les obres d'assistència, auxiliars socials per a la indústria, per a les institucions obreres, bo i esperant que una nova secció formés homes capaços de contribuir a l'obra de civilització de les colònies belgues.

Ja abans de la guerra, amb motiu del jubileu del secretariat general de les Obres socials, establert en aquell temps a Gant, i de la manifestació en homenatge al R. P. Rutten, el mes de juny de 1914, es prengué l'acord de crear una escola de propagandistes i s'inicià una subscripció a aquest fi. Abandonada necessàriament durant la guerra la idea la primacia de la qual correspon a les organitzacions catòliques, tornà a presentar-se la proposició al Congrés Sindical del mes de juny de 1921, i poc temps després era portada a la pràctica.

A ningú no estranyarà que s'hagi escollit Lovaina, la irradiació de la qual és ben coneguda, com a seu de la nova escola. Situada no gaire lluny de Brusselles, centre del país, l'escola anava a viure en certa manera a l'ombra i sota la protecció de l'antiga i cèlebre Universitat. Però ultra aquests avantatges morals n'hi havia un altre, el de tot el Cos professional de la Universitat catòlica, que facilitaria el reclutament dels professors de la nova escola obrera i la ciència dels quals és una garantia d'ortodòxia.

Autoritzada i secundada en tots els seus esforços per tot l'episcopat belga, l'"Escola central per a obrers cristians", a desgrat de les nombroses dificultats financieres que havia de superar, presentava ja un bell conjunt de realització, i havia format un nucli de propagandistes socials, quan el mes de juny de 1923 el Cardenal Mercier inaugurà solemnement l'Escola, coronant així els primers esforços.

* * *

Així, al costat de les escoles socials regionals que existeixen en alguns centres industrials del país, i en les quals tots els anys un auditori d'homes disposats a ocupar-se d'obres socials i a convertir-se en propagandistes, acuden a escoltar lliçons molt breus sobre assumptes de formació general. Les obres socials cristianes de Bèlgica tenen actualment la seva Escola Superior, composta de dues seccions, una de flamenca i una altra de francesa.

Hem exposat ja els motius que obligaren a fundar aquesta obra d'educació i de formació de l'*élite* de la classe obrera; ens manca examinar el programa i els mètodes utilitzats.

* * *

Retenir els alumnes molt de temps allunyats de llur ambient presentava, ultra les dificultats morals, seriosos inconvenients financiers, car no era possible de privar les famílies dels recursos que l'alumne, com a assalariat, els proporcionava; d'aquí la necessitat d'intensificar tots els cursos necessaris en el mínim de temps. La conseqüència immediata era tenir els alumnes a l'Escola sense interrupció de vacances, fent-los interns, la qual cosa augmentava les despeses.

Els estudis estan repartits en dos anys: el primer, dedicat a un ensenyament de formació general; el segon, a especialitzar l'alumne segons el camí que hagi d'empendre (1).

A l'acabament del segon any els alumnes fan pràctiques en una institució de la seva especialitat.

Com que el Govern ha elaborat el programa, i ja que una inspecció de l'ensenyament no pot de cap manera establir un control suficient, els exàmens es fan davant un Jurat oficial delegat pel Consell de les Escoles de Servei Social i allunyen els exàmens de tota sospita de parcialitat.

El rendiment de l'escola de Lovaina és molt interessant, com així ho demostra el fet d'haver-se conduït els alumnes davant els examinadors, d'una manera notable. També les alumnes de la secció feme-

(1) No crec inútil esmentar els cursos d'aquests anys d'estudi: Religió, moral general i especial, curs de formació de direcció d'obres socials, introducció al dret, dret civil, comercial, públic, administratiu, penal, legislació del treball, sociologia, economia política, pràctica financiera, història social, història de les teories econòmiques, psicologia racional, experimental i aplicada, nocions d'art, literatura, música, nocions de química, anatomia, física, llengües, estadística, documentació, legislació escolar, organitzacions socials, etc. No cal dir que no tots els alumnes estudien totes aquestes assignatures, sinó únicament aquelles que els són necessàries.

nina, establerta a Brusselles des de 1919, obtenien el més brillant èxit.

Hom pot adonar-se que malgrat trobar-se les escoles en període de formació, tant la masculina com la femenina han passat ja l'època de prova i d'assaig, i des d'ara es poden esperar avantatges considerables que han de proporcionar a les diverses organitzacions socials que hagin d'utilitzar els serveis dels alumnes formats a l'Escola Superior de Lovaina.

L'esforç no ha estat endebades.

JACQUES BASYN

Brusselles, juny 1925.

Un flagell ciutadà

Joventut marcida

El flagell a què ens referim l'indica el subtítol d'aquestes ratlles. La joventut florida de la qual solen parlar-nos els poetes se'ns converteix, dins d'un gran sector social, en joventut marcida. No dóna fruit...

No cal pas ésser un observador acurat de les característiques de Barcelona per a notar-ho.

Hi ha un magnífic estol de joves (30, 40, 50.000 tal volta), que passa els millors anys de la seva vida treballant i planejant el seu esdevenidor sense acabar de conjuminar-lo ni assolir-lo.

Bona part d'aquest jovent sofreix molt sensibles desviacions. Els encants i els perills de les grans ciutats per una banda, i, per altra, els estímuls naturals i l'ampla llibertat que frueix el jovent, l'atien a passar sobre tot per tal de satisfer les seves indòmites passions.

Aquesta és la causa fonamental del desenfrenament i el llibertinatge que es nota en dit sector de la vida ciutadana d'uns anys ençà.

No ens referim pas a les obscenes modes regnants, ni tan sols a tantes dones que van per aquests carrers gairebé nues, encara que són causa molt principal d'aquest flagell.

Ens referim a aquest emparellament públic del jovent d'ambdós sexes, a aquests festeigs d'infinitats de promesos que, com si fossin ja casats, van del braç i es permeten coses no gaire dignes.

El desvergonyiment, la llicència, d'aquestes "relacions", arriben a extrems insospitables. En sortir dels despatxos, botigues i tallers, la invasió d'aquestes parelles emplena les vies públiques i els recons de Barcelona.

Les tardes dels dies festius el mal s'amaga un xic, però agreujant-se extraordinàriament. Val més no parlar-ne.

Però el pitjor del cas és que molt pocs d'aquests festeigs escandalosos es tradueixen en casaments. D'aquest jovent així malavesat no es casa ningú. Flairen les flors, frueixen el seu perfum, i es marceixen jugant i moren com flors naturals, i moltes d'elles es tornen flors d'artifici...

D'ells no en parlem... desvergonyits i cínics.

* * *

Ara bé; provem de dir quelcom per si hi ha algun remei a aquest flagell cada dia més vast, més viu cada dia.

A part de les causes generals que allunyen la joventut del matrimoni, n'hi ha d'altres que li barren els camins del matrimoni i que cal esmentar: la vida cara; els sous insuficients per a fornir una llar; la falta de relacions entre el jovent dels dos sexes en determinats sectors socials; la manca de facilitats per a portar endavant un procés matrimonial (informacions, documentació, temps, recursos...).

Cal que els amos, els patrons, les dones cap de casa, les dones de govern, se'n preocupin del casament dels joves i noies sobre els quals tinguin quelcom de poder o d'influència.

* * *

Tornem al cas.

Aquest escàndol públic que a totes hores, sobretot al capvespre, empastifa moltes de les nostres vies, ha de procurar corregir-se.

En les ciutats moralment ben administrades aquest flagell no es coneix. Els bons barcelonins han de reaccionar contra d'ell i han de buscar els mitjans per a fer-lo impossible o minvar-lo almenys.

De primer antuvi s'ha de restrènyer aquesta espècie de latitudinarisme moral que contempla indiferentment l'espectacle indecorós de les alludides parelles. Si no hi hagués ço que en diuen "ulls grossos" per a mirar-lo, no es donaria aquest espectacle.

En segon lloc cal que cada u en el cercle de les seves relacions blasmi aquest llibertinatge, fent veure el caràcter escandalós que té i els perills que comporta. No seria Barcelona un dels primers mercats de ço que en diuen la tracta de blanques, si les noies gaudissin del respecte a què tenen dret per tants conceptes.

En tercer lloc cal capficar-se de l'esdevenidor de tots els joves que resten en el cercle de la nostra influència social i, en termes generals, de tota la joventut. Ço que sigui el jovent ara, serà demà la societat. Tot quant fem a favor seu, ho fem en certa manera en benefici nostre, en profit comú.

No fa molt de temps que un predicador de merescuda anomenada es dirigia a un auditori patronal i li deia, amb clams d'apòstol, que sabia d'alguns centenars de joves que no podien casar-se per falta d'habitacions adequades al seu abast. Quelcom d'efecte farien les seves evangèliques paraules.. .

Fem-nos càrrec d'aquest flagell, pensem-hi, preocupem-nos-en, i no dubtem pas que s'anirà apaivagant i formarà la consciència social i ciutadana necessària per a fer-li l'atmosfera irrespirable. Els pecats públics sols neixen, viuen i perduren en un medi que els sigui propici. No dubtem que tots portem el tant de culpa en les seves malifetes.

A. Z.

Les glòries de la Internacional d'Amsterdam

El refús de transportar municions per a Polònia

Molt aviat farà cinc anys. Els mesos de juliol i agost de 1920, el món catòlic, i tot esperit aimant de la llibertat dels pobles, s'estremia en saber que Polònia, al fi ressuscitada, recobrada la seva independència, després d'un eclipse bisecular, i reintegrada la seva unitat nacional que per dues centúries fou esquarterada i repartida entre els tres imperis despòtics circumdants, era novament envaïda per una allau dels russos. Els exèrcits moscovites portadors d'un odi antic que era el mateix o pitjor sota la bandera roja dels Soviets que abans sota la bandera groga dels Tsars, en dos mesos recobraven als polonesos Kiew (1), trencaven el front, prenien Wilna i Grodno, i es plantaven, a primers d'agost, a les portes de Varsòvia, a punt d'arrabassar, amb la capital, l'existència mateixa del novell Estat lliure.

Tothom estava amb l'ai! al cor. Els catòlics temien veure desaparèixer tot just restaurada la lliure nació polonesa, baluard de la fe a l'Europa oriental. Tots els amics de la civilització tremolaven per la pèrdua que imminent semblava del poble que feia l'ofici d'escut d'Europa contra la barbàrie comunista encarnada en la Rússia dels Soviets. El drama d'aquella època d'angoixes el visqué una persona molt illustre, que és d'interès per a tothom, oi més en l'actual polèmica, saber què hi feia, a Polònia, quin paper desenrotllà en aquells dies tràgics de la noble pàtria de Kosciusko, i què devingué després. Em refereixo al qui era llavors Monsenyor Aquilles Ratti, visitador apostòlic de Polònia, nunci després, amic i defensor heroic del poble en greu perill, al zel fervorós del qual es degué tal volta el miracle de la victòria quan semblava que tot era perdut, i que havent estat creat, més ençà, cardenal, fou al Conclavi de 1922 elegit Papa, i és el nostre Sant Pare, avui feliçment regnant — i per molts anys ho sigui — Papa Pius XI.

En pro de la causa de Polònia hi havia, en 1920, en nom de Roma, el futur pontífex Aquilles Ratti. En contra de la causa de Polònia hi havia la Internacional d'Amsterdam. "En la lluita que Polònia sostenia en 1919-1920 contra la Rússia dels Soviets — diu un *Rapport* de la Federació Sindical (2) — el proletariat europeu [vol dir el que pensa com ells] estava al costat del poble que havia llençat el jou i obert el camí a la revolució, etc. Els treballadors [que pensen com ells] veien amb raó en el Govern polonès un agent de la reacció occidental, un d'aquests nombrosos agents que estaven a les ordres de les potències de l'Oest, per a aixafar la revolució russa".

La Federació de Dependents de Catalunya, que es vanta d'haver-se allistat a una Internacional *moderada,* segons aquell cyclostile famós, deia, vet aquí, que es troba incorporada a un element collaborador de la revolució russa i protector de la seva indesitjable obra.

Tornem, però, a l'actitud francament pro-polonesa del Nunci Monsenyor Ratti. Tornem a les pàgines heroiques de la seva vida pre-cardenalícia, que podem consultar a la seva biografia excellent escrita per A. Novelli (3), i que resumirem repetint un mot d'aquest autor: que Monsenyor Ratti *desiderava fare pieno olocausto di sè alla causa della indipendenza polacca.* Ple d'aquest esperit, resolgué ell no moure's de Varsòvia, de la capital amenaçada, a les portes de la qual tocaven ja els bolxevics, i de la qual s'havia retirat ja el Govern i el cos diplomàtic, evacuant-ne també els arxius, tresor i personal burocràtic, no obstant la qual cosa, i no obstant el permís de Benet XV d'anar-se'n amb el Govern, decidí romandre, amb l'Arquebisbe i clerecia, seguint, fos quina fos, la sort de la ciutat.

"Varsòvia en aquell jorn trepidant, 14 d'agost, s'assabentà amb conhort i confiança que el seu Nunci no l'havia abandonat. Ell estava en relació contínua amb els defensors, el general polonès Haller i el francès Weygand; aquell li deia que "totes les disposicions estaven preses per a fer front a la difícil situació i que l'èxit depenia de les oracions dels bons, i, especialment, del representant del Papa".

"El dia successiu, festa de l'Assumpta, va haverhi una lluita amb vicissituds diverses a les afores de Varsòvia. El poble s'enfervoria en la pregària. Més de cent mil persones prengueren part a la processó que desfilà per les vies principals.

"A la mateixa tarda esclatava la gran ofensiva polaca, amb bases entre Lublin i Demblin, que des de les primeres hores va marcar l'èxit. En pocs dies l'exèrcit bolxevista que al Nord costejava el Vístula, girava l'esquena, precipitat en plena desfeta. Poc després es firmava l'armistici i més tard la pau. Polònia estava salvada!"

Algunes setmanes després, passat el perill, el president Witos, donà gràcies, del Parlament estant, a la Santa Seu per la nobilíssima conducta del Nunci Apostòlic *"que de Polònia n'havia compartit dolors i ànsies, i que en la terrible lluita havia restat coratjosament al propi lloc i havia així contribuït a sostenir els ànims amb l'exemple i amb la paraula, a superar la crisi espaventosa de la nació".*

Doncs bé; sàpigues, lector, que a aquesta nova lluita de Polònia per la seva independència, i tot justament a l'hora mateixa que semblava que anava

(1) La guerra entre Polònia i Rússia havia començat amb una ofensiva dels polonesos, l'any 1919, i era causada per exigir la jove República que fossin retornats a la pàtria alguns territoris injustament retinguts, entre ells i principalment la Lituània polonesa, capital Wilna, que per fi fou atorgada a Polònia en el Tractat de pau celebrat amb Rússia el 18 març 1921 (Tractat de Riga).

(2) *Premier Rapport sur l'Activité de la Fédération Syndicale Internationale* (juillet 1919-décembre 1921), p. 47, etc.

(3) A. Novelli. *Pio XI.* Milano (edició italiana), gener de 1923. Cap. IV, *La missione in Polonia.*

a sucumbir, mentre hi havia a Roma un Papa i a Varsòvia un Nunci, futur Papa, que l'estaven sostenint, hi havia a Amsterdam una Federació Sindical Internacional que decidí practicar la mesura que havia d'acabar de fer-la caure, de fer-la caure altra vegada sota el jou rus, jou de doble opressió: per ésser rus i per ésser comunista. Per a ajudar a la revolució russa i per a oposar-se al triomf d'un Govern *reaccionari* la Internacional aquesta en la qual ingressava, en virtut del recent congrés de Lleida, fa poques setmanes, la Federació de Dependents de Catalunya, ordenà als seus adeptes de tots els països fer el boicot a Polònia valent-se de la vaga general, i negar-se a transportar municions amb destí a aquella República.

Edo Fimmen, el Secretari, sintetitza aquesta proesa en un apartat del seu fascicle *La Fédération Syndicale Internationale, son développement, ses buts*, eixit l'any 1922, dient, sota el títol: "*Refús de transport de municions en agost de* 1920", això que segueix:

"En la segona meitat de 1920, l'ofensiva del Govern polonès contra Rússia [acabem de veure que l'ofensiva, des del juny, era de Rússia] i el perill que amenaçava de noves complicacions internacionals, obligaren la Federació Sindical Internacional a demanar als treballadors "el refús de tot transport per a motius de guerra". Les Centrals nacionals foren pregades de realitzar aquesta decisió, àdhuc si fos necessari per l'acció en massa o per la vaga general.

"En aquest cas, igualment, l'objecte proposat no es va atènyer materialment per complet. *Però l'acció de la Federació Sindical Internacional ha protegit bé la revolució russa* (subratllo jo: *a bel et bien protégé la révolution russe*) contra altres projectes més perillosos dels governs reaccionaris: davant de l'actitud dels sindicats cap Govern pot pensar en un apoi militar en favor de Polònia. *Això ha estat expressament reconegut al primer congrés sindical de la Internacional de Moscou de* 1921".

El Secretari de la Internacional es vanta d'haver ajudat eficaçment els Soviets. Què hi diuen a això els novicis que han professat en aquell organisme? Positivament ço que s'acordà i practicà fou el que segueix, i ho trec del *Premier Rapport* ja esmentat, pàgines 47 a 50:

"Es amb aquest esperit que durant l'istiu de 1920 les organitzacions dels obrers del transport d'alguns països, d'acord amb les decisions de la Federació Internacional del Transport, havien impedit el transport de municions destinades a Polònia". En virtut d'això, els dockers de Dantzig, en juliol de 1920, refusaven descarregar expedicions d'armes "per a la reacció polonesa".

El 5 d'agost, davant del propòsit dels governs de l'Entente d'ajudar a Polònia contra Rússia, es constituí a Londres un Consell d'Acció per a oposar-se a tota intervenció amb l'exèrcit o la marina contra la Rússia dels Soviets. El dia 8, la Confederació de Sindicats alemanys llençà una proclama tendint a impedir el transport de tropes o de material de guerra a Polònia. Els sindicats txecoeslovacs feren el mateix. El dia 14 — la data tràgica, precisament— la Federació Internacional d'Obrers del Transport (branca d'Amsterdam), amb seu a Londres, ordenava a tots els obrers del transport, navegació i ferrocarrils, de tots els països, refusar unànimement el transport de material de guerra i de tropes que circulessin en profit "*dels reaccionaris que volien abatre el poble rus*". En alguns països l'ordre tingué eficàcia efectiva, tant que els Governs aliats s'hagueren de valer de subterfugis per a fer passar les expedicions. Fins a l'Amèrica del Sud els marins francesos abandonaren el servei en els vaixells que portaven a bord municions per a Dantzig. Al port d'Anvers (Bèlgica), hom impedí la descàrrega de vagons i el seu retorn a França. De totes maneres el moviment fracassà, com reconeix hom als documents citats, donant-ne la culpa als obrers nordamericans, als francesos descoratjats per la vaga fallida de maig, etc. Però, fet notable i eloqüent a remarcar: sabeu quins són els països en els quals el boicot contra Polònia fou més seriós i efectiu? Doncs bé, a Alemanya, a Austria i a Txecoeslovàquia. Es a dir, *als països enemics naturals de Polònia.* I ara aneu a explicar que la Internacional d'Amsterdam abolirà les guerres, fent desaparèixer les diferències nacionals.

En realitat usa la Internacional d'Amsterdam, en aquest odiós afer, del boicot contra una nació màrtir, que tot just recobrada i amb tant d'esforç la seva independència es troba a punt de perdre-la novament, aixafada per un dels seus seculars adversaris; usa, dic, d'un doble joc d'arguments. Per un costat defensa la revolució russa contra els *reaccionaris,* per altre costat vol fer impossible la guerra com a guerra. D'una banda ataca els *reaccionaris,* d'altra banda fa *pacifisme.* I mentre en uns llocs declara amb solemnitat la seva decisió de no deixar aixafar el poble rus, en altres llocs declara "*guerra a la guerra*". Tan aviat es vanta de l'eficàcia de l'auxili donat als Soviets, fent el boicot a Polònia, com diu, amb tartuferia irritant, que "si hagués pogut hauria impedit l'entrega de municions als exèrcits russos" (pàg. 49). Més avall, en un altre capítol dedicat al pacifisme (pàg. 61), escriu aquestes hipòcrites ratlles, el contrast de les quals és escandalós amb les declaracions a dalt reproduïdes d'adhesió a Rússia per causa de la revolució i d'hostilitat a Polònia per reaccionària:

"Nosaltres no ens hem pas ocupat de saber de quina part estava el dret en aquesta lluita, ni quin dels partits en sortiria afavorit per l'aturada dels transports. La nostra sola preocupació ha estat donar al treball organitzat un nou mitjà de lluitar contra la guerra i d'impedir que el conflicte entre Rússia i Polònia continués". "Si haguéssim pogut deturar igualment el transport de tropes i de municions de la Rússia oriental vers la Rússia occidental, no hauríem vacillat a fer-ho a fi de paralitzar els dos països, però això no ens ha estat possible perquè gràcies al Govern bolxevista no teníem sindicats en el país. I per això la nostra temptativa de deturar el transport ha resultat tota en desavantatge de Polònia, però aquesta parcialitat era inevitable, vista la necessitat de començar una acció d'aquest gènere".

Imprimir això a la pàg. 61 després d'haver imprès a la pàg. 47 que en "la lluita contra Polònia el proletariat estava al costat de la Rússia revolucionària" i que "en el Govern polonès hi veia un agent de la reacció occidental", després d'haver imprès a la pàg. 48 l'ordre de refusar tot transport "favorable als reaccionaris que volien abatre el poble rus", és una vergonyosa contradicció i una repugnant in-

sinceritat, mostres de la moral que governa els actes d'aquest organisme en el qual s'acaben de ficar els Centres Autonomistes federats de Dependents del Comerç de Catalunya, els dirigents dels quals no es recorden que en l'adjectiu que segueix immediatament al substantiu Centre s'hi arbolava abans una flama de tendror per la Polònia irredenta; així com no s'adonen tampoc — però ja hi haurà qui els en farà adonar — que l'amor a la Polònia lliure es doblava en moltíssims dels socis d'aquells en amor a la Polònia catòlica.

I mai no podrà oblidar el qui això escriu, mai no oblidaran altres, que aquesta Polònia lliure, aquesta Polònia catòlica, que el Papa per ambdós títols defensa, ha estat novament a punt de sucumbir sota l'acció combinada dels comunistes de Moscou i dels seus pròxims parents d'Amsterdam.

R. RUCABADO

«La Documentació Catòlica»

Oportuns han estat, i justos, els elogis recents en aquestes planes elevats a la intrèpida labor, a la intensa obra intellectual, social i apologètica dels catòlics de França. Cap lloança tan escaient, però, com la que es faci a la revista, única en el món, o insuperada en la seva perfecció, que té per nom *La Documentation Catholique,* més que revista, obra mestra, que reviscola cada setmana la paciència heroica, la illustrada tenacitat dels monjos benedictins. Sols un amor fervent a la Veritat de Déu pot fer omplir cada set dies aquelles columnes denses, atapeïdes d'estudis, anàlisis, notes que cada una val per una monografia, tresor documental posat a l'abast dels soldats rasos de la Fe, com dels graduats, on les grans qüestions contemporànies són collocades, amb luxe d'informació i de crítica que cap secta ni partit no pot oferir-se, sota la mà i els ulls del científic, del polític, del sacerdot, del militant o encara del curiós intellectual.

Esmalta l'interès vivíssim de la seva copiosa regularitat, de tant en tant, la brillantor de selectíssims pensaments i màximes. Fa esclatar l'actual elogi a la publicació meritíssima dels nostres benaurats, i sovint envejats, germans catòlics de la Gàllia, l'encert d'una parella de saborosos fragments que al darrer número rebut (4 d'aquest juliol) omplen d'alegra llum la pàgina primera del fascicle, i que ens és grat de debò traslladar i oferir a la contemplació dels nostres lectors, com a mostra de la volada d'esperit de la ciència catòlica francesa:

Paraules del P. Sertillanges

Això que dèiem de les individualitats cristianes, que són necessàries, totes elles, a l'Encarnació, talment que, si un de nosaltres manca, és per a l'obra de Crist i per a la seva vida sobrenatural en aquest món una pèrdua irremeiable, veritat és també quant a les individualitats nacionals. La religió troba els seus casos en les nacionalitats i varia en elles les seves aplicacions tal com ho fa en les persones singulars. Cada nació aporta a Crist el seu fruit, i aquest fruit no s'assembla a cap altre; no pot, doncs, ésser reemplaçat per un altre, ni que sigui millor. El lleó no reemplaça la formiga, ni la formiga l'abella; res reemplaça a res, perquè tot té la seva raó pròpia, el seu reflexe de la Raó eterna, i, si goso dir, la seva part de Déu. Doncs, quan aquest Déu vol unir-se a l'home, com per a retrobar-s'hi i perfeccionar-se en nosaltres, no pot pas negligir les diverses races.

A.-D. SERTILLANGES, O. P.

(*La Vie Catholique,* 1.ª sèrie, p. 190).

Paraules de Monsenyor Sagot du Vauroux

Cal estar-ne ben segur: cap prestigi, cap poder no impedirà al Papa abraçar en la seva sollicitud o la seva tendresa totes les collectivitats catòliques, sigui quin sigui el ceptre sota el qual elles s'encorbin. Habita ell un palau, a l'interior del qual es sent hom el germà de tots els cristians, de tots els homes. El Papat, deia Lleó XIII, no és ni llatí ni grec, és universal com la paternitat de Déu i la Redempció de Crist.

MGR. CH.-P. SAGOT DU VAUROUX

(*Le Correspondant,* 10-6-25.)

Tribunal per a nois

Per causes estranyes a la voluntat dels organitzadors fins ara no s'ha inaugurat a Madrid el *Tribunal per a nois,* una de les institucions jurídico-socials-benèfiques de més positiva transcendència.

Encara recordem amb emoció l'acte inaugural que tingué lloc fa pocs anys a la Tinència d'Alcaldia del districte de la Concepció en inaugurar-se aquest Tribunal a Barcelona; la presidència del qual fou atribuïda, com per dret propi, a l'Excellentíssim senyor don Ramon Albó, qui n'ha tret un profit social grandíssim i està posant la tan modesta com útil institució a un grau d'exemplaritat i eficàcia que corprèn.

A Madrid l'acte inaugural ha revestit una solemnitat extraordinària. El presidí el Rei i el govern juntament amb els homes benemèrits que resten dels primers apòstols de la Protecció a la Infància i als nens delinqüents, entre els quals figuraven els Presidents dels Tribunals de Barcelona i Bilbao, senyors Albó i Ibarra, respectivament.

Els parlaments foren amarats d'amor a la infantesa i d'un gran interès social, i és de desitjar que l'esperit de tendra caritat i de social reforma que en ell niava s'expandeixi pertot arreu i prompte gaudeixin de Tribunals per a nois totes les capitals d'Espanya.

Els homes pràctics

Mantes vegades haureu sentit exclamar a la nostra gent: hem d'ésser pràctics. Però ésser pràctic no vol dir pas adaptar els fets a les realitats de la vida des d'un pla enlairat, sinó ésser obertament positivistes.

A un cantó es posen els guanys materials i a l'altre les pèrdues; i si aquestes són més importants que aquells, cladiquen o bé segueixen altres viaranys màs fàcils. Com voleu fer obres grans i generoses si temeu el sacrifici i el dolor? Tots volem anar al cel, però no hi volem anar pujant la muntanya de la perfecció que té camins costeruts i pedres cantelludes, sinó passant pel camí ample i afressat de l'egoisme.

Hem cregut que ésser pràctic és una virtut racial i no tenim en compte que moltes de vegades és un vici i una prova manifesta del materialisme abjecte que tots portem a dintre.

No espereu grans coses de l'home pràctic, car aquest abans d'actuar fa números i calcula. No volem dir pas que els homes no han de tocar, com es diu vulgarment, de peus a terra i han de viure dalt dels núvols. No; però no farem obra eficaç fins que brilli dins de nosaltres la flama d'un ideal pur. Un home d'ideals és capaç de fer tota mena de sacrificis. En canvi l'home pràctic actuarà quan vegi la possibilitat d'obtenir un guany.

Aquesta concepció falsa i vulgar de l'home pràctic ens ha fet molt de mal.

Els catalans són molt pràctics, haureu sentit a dir moltes vegades. Ah, quanta vulgaritat s'amaga sota d'aquesta paraula!

Qui pot negar que en el nostre viure hi plana una gran vulgaritat? No sabem sinó parlar de negocis. Es evident que té una gran importància la riquesa collectiva d'un poble; però no havem d'oblidar que no són grans els pobles que tenen moltes xemeneies que fumegen i moltes màquines que trepiden, sinó aquells que tenen un ideal collectiu i homes d'esperit que saben sublimar les virtuts racials del seu poble.

Donem impuls al comerç i a la indústria, però no oblidem les coses de l'esperit.

Si no fóssim tan pràctics, potser faríem obres més profitoses. Quan la nostra vida material perillava o bé consideràvem lesionats els nostres interessos, hem fet campanyes molt sorolloses; i en canvi hem esguardat amb indiferència l'esfondrament de les nostres institucions de cultura. S'han clos les portes d'una escola o d'una acadèmia i hem restat indiferents.

Si no fóssim tan pràctics, quina dolor més fonda ens produiria la desaparició d'un centre cultural! L'home pràctic sap que es pot viure sense institucions de cultura i que el poble el que vol és pa.

No creieu que som una mica massa vulgars? Certament que hi ha persones delicades, però la gran majoria xipolleja dins les aigües de la vulgaritat. Un home d'ideals fa riure. Aquests homes són els que viuen a la lluna. L'home de mèrit és el que sap fer bons negocis i és enemic dels somnis perquè no es poden cotitzar.

Si us doneu a una obra generosa en cos i ànima us diran que algun profit material en voleu treure; i si heu passat per un organisme públic i en sortiu amb la consciència neta i les mans buides us diuen beneit. L'home pràctic té collocat el temps a un tant per cent molt crescut, i únicament actua quan pot fer un bon negoci.

Un home val segons els bitllets que porta a la cartera.

Hauríem de poetitzar la vida. No vull dir pas que s'hagi de viure llegint poesies i fent vibrar les cordes sonores d'una lira. Però no creieu que sense necessitat d'arribar a aquesta exaltació poètica, podríem posar en totes les coses una mica de llum i de bellesa?

Moltes vegades un hom ha de fer un esforç per a conviure amb certa gent. Esguardeu la seva ànima i no hi veieu ni una mica de claror.

La vida crua i real és per mi una cosa afrosa. Per això em plau posar un polsim d'or fins damunt les coses més vulgars.

Hauríem de tenir l'obsessió de la bellesa, i d'aquesta manera totes les coses que faríem serien equilibrades i harmòniques.

L'amor és una passió pura i alada i, no obstant, mireu amb quina vulgaritat s'estima avui la gent. Jo crec que és un dels favors més grans que ens ha fet Déu, haver posat dins el nostre pit la flama pura de l'amor. L'amor ens amaga les impureses de la vida i ens fa creure que vivim en un món superior. Qui pot negar que les coses més grans que han fet els homes, són obra de l'amor?

Amb quina puresa i amb quin respecte s'haurien d'estimar els que porten encesa aquesta flama dins el pit?

Si el gest de la nostra gent és vulgar, molt més vulgar és encara la paraula. No us heu adonat com parla la majoria dels nostres germans? No em refereixo pas als que blasfemen, que no saben el mal que es fan ells i el que fan als altres, sinó als que parlen grollerament.

Per què serà que som tan pobres d'expressió? Tots diem que estimem la nostra llengua, però qualsevol creuria que ho fem expressament per a fer-la malbé i per a corrompre-la.

Trobem homes que quan parlen en llengua no catalana s'expressen correctament, i en canvi quan parlen la pròpia són vulgarissims. Creuen que parlar clar i català vol dir parlar grollerament. La llengua literària ha obtingut un grau de perfecció molt gran, però la llengua parlada és gairebé la mateixa que va servir a En Pitarra per a escriure les seves gatades que ens han fet tant de mal, malgrat les rialles que varen fer florir en els llavis dels nostres avis.

Pocs són els oradors que es poden sentir. Si aquests ho fan malament, com s'expressarà el poble inculte!

Hauríem de fer un gran esforç per a depurar la nostra llengua! Els primers que haurien de donar bon exemple són els intellectuals i els homes cultes. Dolorós és confessar-ho, però ni aquests parlen bé. El renec i la grolleria floreixen constantment en els seus llavis. Són poquíssims els que parlen amb dignitat i respecte. Si nosaltres no respectem la nostra llengua, com voleu que la respectin els altres?

No parleu del seny català? Si és veritat que existeix aquest seny, com podem profanar el nostre verb que hauria de tenir un altar en cada cor?

Quin concepte més fals tenen del seny els homes pràctics! Hem abusat tant d'aquesta paraula, que moltes vegades no sabem on acaba el seny i on comença la covardia.

J. CIVERA I SORMANI

Una infàmia sectària

Ha caigut a les nostres mans una fulla que ha estat segurament redactada per un home satànic. A la capçalera s'hi llegeixen aquestes paraules: "La Virgen María retratada tal como está en el cielo. Según la revelan las Sagradas Escrituras".

En aquesta fulla es diuen unes infàmies tan horribles contra la Verge Maria, que en llegir-les no recordo haver sentit mai una indignació més gran. Sóc dona, però em plauria conèixer el seu autor per a bufetejar-lo i dir-li a la cara que és un mal home. Molt vil deu ésser aquest escriptor (perdoneu-me, escriptors, que doni aquest nom a un monstre), quan s'atreveix a llençar al rostre de la Verge Maria un grapat de llot infecte.

Cal que se sàpiga que aquestes fulles es reparteixen a les portes dels collegis de nenes i a les acadèmies on concorren senyoretes i que han estat editades per l'església evangèlica del carrer de Ripoll.

Es intolerable que uns estrangers tinguin la gosadia d'ultratjar la Mare de Déu en un dels pobles més marians del món. Certament que aquesta fulla insidiosa no aconseguirà fer trontollar la fe de les nostres donzelles, però no podem tolerar de cap manera que a casa nostra sigui ofesa la nostra Mare que estimem per damunt de totes les coses.

En la fulla alludida és simulada una correspondència entre una mare abadessa i un frare que és pintor. Aquest pretén demostrar unes coses tan monstruoses interpretant al seu albir els sants Evangelis, que Déu ens lliuri la temptació de reproduir-les, baldament sigui amb el noble desig d'aconseguir la indignació dels nostres lectors.

Em tremolaria la mà si hagués de reproduir tanta immundícia.

Diu l'autor anònim de la fulla que estima Jesús. Això és fals. Si estimés el bon Jesús no ultratjaria la seva Mare. No pot ésser amic de Jesús aquell que no respecta la Verge dolcíssima que fou ja ungida des de l'eternitat.

L'autor de la fulla és un home satànic, car únicament l'esperit maligne pot haver inspirat unes paraules tan feridores. Es també un home innoble, car si tingués en el seu cor una guspira de noblesa no bavejaria l'honor d'una criatura tan excelsa.

Si creu que d'aquesta manera aconseguirà que s'ompli la seva església evangèlica, s'equivoca. I si vol acceptar el consell d'una dona catòlica, li direm que seguin aquest camí s'exposa a la indignació del nostre poble. Si els homes callessin, seríem nosaltres les que demanaríem un correctiu per a l'home innoble que no respecta els sentiments religiosos del nostre poble.

Els sectaris protestants han emprat sempre aquests procediments per aconseguir adeptes. Així com els catòlics per obrir els ulls dels sectaris a la llum de la veritat, empren mitjans d'ordre espiritual, els protestants el primer que fan és fer davallar a aquells que volen *convertir* fins a la pols de la terra.

Nosaltres espiritualitzem i ells embruteixen. Per això els protestants més espirituals es passen al catolicisme, i els catòlics més abjectes i més pecadors es passen al protestantisme.

Que ens digui l'autor de la fulla anònima, quants catòlics bons i austers han aconseguit fer claudicar els pastors protestants. En canvi, quants homes illustres del protestantisme han reconegut la grandesa del catolicisme, degut a l'acció noble i persistent dels sacerdots catòlics! Aquest és un fet que no ens negarà l'autor satànic que té la pretensió de *convertir* el nostre poble a la seva secta.

Cal que les professores es posin a l'aguait i evitin que aquestes fulles arribin a les mans de llurs alumnes. No convé que sàpiguen que existeixen homes tan malvats que tenen la gosadia d'ofendre la Mare de Déu.

Si els sectaris que abusen de l'hospitalitat que els dóna Barcelona continuen ultratjant la Mare de Déu, serà hora de preguntar-nos què hem de fer per a aturar llur innoble escomesa. No podem restar amb els braços creuats davant d'aquesta infàmia.

Podem dialogar amb un home que parla correctament, però no amb un home que mossega.

Sàpiguen els sectaris que pretenen que ens torturi el dubte, que el nostre poble és per damunt de tot catòlic, apostòlic i romà, i que les dones catalanes no tolerarem mai que s'ultratgi la Verge Santíssima que és venerada a les ciutats i dins el silenci de les muntanyes.

MARIA BONSHOMS

CURS DE SEGUR OBRER

Explicat pel Conseller-Delegat de l'Institut Nacional de Previsió

Don Josep Maluquer i Salvador

a la càtedra de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

TEMA ESPECIAL

(Continuació)

I no podem deixar d'anomenar, al costat de Cimbali, el professor austríac Menger amb el *Dret civil dels pobres*. I aquí escau ambé anomenar el llibre poc conegut de Prat de la Riba *La ley jurídica de la industria,* que és un encant per l'encert de lligar el progrés econòmic amb l'ambient tradicional de la regió catalana.

El Segur obrer obligatori d'Alemanya

Constitueix un dels fets culminants de la història social del segle XIX, rebut amb hostilitat pels conservadors i amb indiferència pels obrers.

El Missatge imperial de l'any 1881 conté afirmacions tan explícites com la de donar als necessitats d'assistència i ajut major seguretat i eficàcia de la protecció a què tenen dret. I al cap de poc temps. quedaven establerts els segurs de vellesa i invalidesa, accidents del treball, i malaltia, sobre la base triple de concurs del patró, de l'obrer i de l'Estat. Tècnicament, aquesta llei no té superior respecte a projectes posteriors; però tampoc la té respecte a projectes anteriors, com el mateix de Stumm.

Més tard, en 1900, el Parlament es manifestà unànime a coordinar les lleis parcials de segur-accidents, segur-invalidesa i segur-malaltia, resultant la llei anomenada llei-túnica (*Mantelgesetz*).

Es grandíssima la importància d'aquest esdeveniment; però altres manifestacions ens criden i no ens hi podem aturar més.

La Comissió de Reformes socials, a Espanya

A precs d'un Congrés obrerista de València, fou creada pel senyor Moret, Ministre de Governació, una comissió que més tard es digué de Reformes Socials. (Decret de 5 de desembre de 1883). En el qüestionari d'estudis de la dita Comissió, hi havia, entre altres temes, l'estudi de Caixes de retir i socors per a malalts i invàlids del treball.

La Comissió, presidida alternativament per Moret i Cànovas i amb la Secretaria d'Azcàrate, que funcionava amb 3.000 ptes. anuals, treballava fortament en un despatx incòmode del Ministeri de Governació, pis darrer. I la seva obra fou excellent. Llàstima que ni el Parlament ni els Governs donessin a les lleis socials la importància que tenien! Les ponències de Sànchez Toca, Azcàrate, Villaverde, Ugarte i altres foren notabilíssimes, especialment la del senyor Salillas.

Però la postergació reiterada pel Parlament dels projectes de la Comissió, la va ferir de mort fins a l'extrem que el President es negués a convocar-la fins i tant que un projecte arribés a ésser llei.

Mentre aquesta paralització sorgia en el món polític, el carrer s'animava amb les manifestacions del Primer de Maig.

El paradís dels obrers

De tota la política social queda quasi com un món a part el que Mr. Metin va estudiar per encàrrec del Museu Social de París en el seu llibre *Socialisme sense doctrina,* referent a Austràlia i Nova Zelanda.

Salvat potser un xic d'optimisme que l'obra respira, és indubtable que les dades que s'hi contenen ens van permetre a molts de conèixer com es va arribar a Austràlia, en la segona meitat del segle, a les vuit hores; com es van assajar els consells de conciliació i es van establir sistemes de retir ben peculiars.

La Segona Internacional i el Primer de Maig

En un Congrés de l'any 1889 es constituïa a París la Segona Internacional, un cop enfonsada la Primera. No cal dir com en la relació d'acords, inspirats en un criteri de lluita de classes, hi figura com a primer la jornada de 8 hores. En canvi l'evolució que suposa el segur social i el rezel amb què és rebut en certes esferes, fan que en el programa del 89 no hi figurin acords sobre aquell. Aquest tema comença a aparèixer en aquests Congressos en el del segle actual (Congrés Nacional del partit, d'agost de 1908; de la Unió General de Treballadors, de 1914; Congrés Internacional de París, de 1921, etc.).

Es va també acordar en aquell primer Congrés de 1889 l'assistència a la Conferència intergovernamental de Berna, convocada pel Govern suís, i "organitzar una manifestació internacional a data fixa, de manera que en tots els països s'exigeixi dels Poders públics la reducció legal a vuit hores de la jornada de treball i l'aplicació de les altres resolucions del Congrés Internacional de París". I es va acceptar per això la data del Primer de Maig, celebrantse la primera manifestació de Madrid l'any 1890.

A part l'ideal remot que les multituds manifestants podien ostentar, el cert és que apareixien en els programes reformes concretes, entre elles les de "retirs obrers, segur social d'invalidesa, segur social de maternitat, contra l'atur forçós i segur popular de vida".

Precisament el fundador de l'Ateneu Popular de Sant Joan Despí (lloc de la conferència), el meu pare don Josep Maluquer de Tirrell, llavors senador, va dirigir al Govern una interpelació sobre alguna reforma d'aquestes, principalment el descans dominical, accidents del treball i jornada de dones i nois, contestant-li en elevats termes don Antoni

Cànovas del Castillo, qui no podia deixar de preocupar-se de les coses socials en la magna obra de continuar la història d'Espanya.

La "Rerum novarum"

En el camí començat, ens toca ara referir-nos a un document de la més gran importància: l'Encíclica del Papa Lleó XIII sobre la condició dels obrers.

A part l'autoritat pontifical, les Encícliques suposen de vegades manta preparació doctrinal, i aquesta la tingué ja en 1884, en la Unió de Friburg, de significats elements d'orientació social catòlica, com Mun, el bisbe Ketteler, el nostre Rodríguez de Cepeda, i el gran Toniolo. També la figura de Balmes és important en aquest quadro, ja que en 1845 l'escriptor vigatà va conferenciar a Brusselles amb el llavors Arquebisbe Pecci, de Perusa, més tard Lleó XIII, i res no tindria de particular que es comuniquessin llurs pensaments.

En el document, el Papa considera innombrables obrers sotmesos a una mena d'esclavitud; dirigeix cristianes exhortacions als patrons i obrers, defensa el salari just i el desenrotllament de les associacions obreres cristianes; aboga per la intervenció de l'Estat en molts casos com el del contracte de treball, i fa una crida a la fraternitat cristiana de tots els homes.

Des de llavors, un corrent social cristià ha esdevingut important escola social, i així destaquen els Círcols i Sindicats catòlics, la necessitat reconeguda pel P. Antoine que la llei transformi en deure legal el moral que té el patró respecte el retir obrer, i que Pottier, ilustre professor de Sociologia, explica el segur de vellesa com una part del salari de l'obrer. I no cal seguir per aquest camí perquè és inacabable. Només ens interessa citar entre els documents episcopals el del Cardenal Gibbons, dels Estats Units; i ja en els nostres dies la pastoral de l'Arquebisbe López Pelàez sobre segurs.

Manifestacions del segur

Mentrestant, convé fixar-se en interessants manifestacions de la vida del segur que en desgranaven arreu la seva eficàcia.

A França, en 1883, es publicava un llibre notable, premiat per l'Institut de França, sobre *Les Assurances. Leur passé, leur présent, leur avenir,* de Chaufton. Encara avui és important com a obra de consulta.

A Espanya, l'Acadèmia de Jurisprudència de Barcelona premiava, previ concurs, un llibre sobre el segur de vida, de l'advocat senyor Sorribas, l'ampliació del qual féu la revista *Los Seguros,* dirigida pel senyor Moragas Barret.

Pel que es refereix a legislació, són interessants la codificació del *Common Law* del segur, importantíssim dins la vida del dret consuetudinari d'Anglaterra, així com apareix després conjuntament el *Statute Law,* llei escrita.

Es de remarcar la codificació als Estats Units, gràcies a l'esforç de Dudley Field.

I resta per mencionar un organisme tan important en el retir obrer com és l'Institut Nacional Italià. Després d'algun antecedent que podríem citar de l'antic regne del Piamont, es fundà la Caixa Nacional de Previsió, que des de llavors ha permès desenrotllar un pla sistemàtic de funcions sanitàries que es resumeix en una interessant Memòria del mes passat.

La Conferència de Berlín, de 1890

Fou convocada per Guillem II i composta de delegats de Governs, poc abans que Bismarck deixés d'ésser Canceller. Ha d'ésser classificada en la categoria d'impulsos oficials dels Estats en el segle XIX. Un dels temes fou el d'accidents del treball, representant a Espanya el senyor Santamaría de Paredes.

La Conferència fou manifestació de la preocupació dels Governs per aquests problemes, encara que no amb eficàcia pràctica.

La veu d'En Costa

El 13 de novembre de 1898, des de Barbastro es dirigia al país un Manifest-programa de reconstitució nacional, signat per Joaquim Costa, Marian Naval, de Barbastro, i Marcelí Gambón, director de *El Ribargozano.* Conté tot un programa de renovació i un ideari avui retret encara abundantment. En les nostres matèries, proposava el segur i socors mutu per iniciativa i sota la direcció de l'Estat, Caixes de retir per a vells i vídues amb pensió mínima d'una pesseta diària i organització corporativa (que s'anomenà ja en aquest segle "Coto" social de Previsió) per al pagament de la prima mensual dels assegurats, i utilització de diverses formes de cooperació agrària. Per això en va fer l'elogi l'Institut Nacional de Previsió.

(Continuarà)

El monument al Marquès de Comillas

Signat per dues persones de gran prestigi social hem rebut un formós manifest amb aquest títol: "El mejor monumento para el Marqués de Comillas", que ens sembla encertat de debò.

Per a l'home que deia amb admirable bon sentit cristià que "la propaganda catòlica és la millor assegurança de toes les obres religioses, benèfiques i socials", no hi pot haver cap monument més adequat que el que es proposa en l'indicat manifest:

Una fundació de propaganda de la fe i de defensa de l'ordre.

Res d'estàtues, ni de làpides, que el temps i la malícia dels homes corsequen i destrueixen fatalment.

Obra positiva, de resultats palpables, ben xopa de l'esperit cristià que amarava l'ànima del malaguanyat pròcer, és ço que cal per a perpetuar dignament la seva memòria i la seva obra.

El manifest s'adreça a les empreses i als homes que reberen del Marquès de Comillas tants de beneficis de tota mena, per a portar a cap aquest espiritual monument, que podria ésser com una autèntica i fecunda continuació de la vida de propaganda social-catòlica del Marquès.

Trobem encertada aquesta idea i creiem que serà portada a la pràctica.

D'ací i d'allà

Fa dies que els amics del senyor Lerroux, de les planes estant de l'òrgan oficiós del partit radical, ens fan enternir parlant del seu cap polític.

Diuen que farà un viatge a Barcelona per a reviscolar el foc republicà. Fa pocs dies que la "Gaseta dels xinesos" exclamava bo i sanglotant: "Queremos abrazar al maestro. Dejadnos ver a nuestro caudillo. ¡Oh, qué alegría cuando nuestros ojos puedan contemplar el rostro del hombre que supo enardecer a las masas!"

Però mireu que s'han tornat ben sentimentals els *jóvenes bárbaros!*

Es que no els deixen veure el *maestro?* Voleu dir que no és ell que no es deixa veure?

Què hi vindrà a fer a Barcelona, si els seus amics ja han perdut l'esperança de menjar el *pavo republicano?*

* * *

El senyor Governador ha ordenat que siguin revisades totes les publicacions abans d'ésser posades a la venda.

Trobem molt encertada aquesta disposició. D'aquesta manera s'evitarà que siguin exhibides les obres pornogràfiques que fins ara es podien veure públicament en tots els quioscos.

Els editors sense consciència n'havien ja fet un gra massa.

Un hom havia de passar davant els quioscos amb el nas tapat, si no volia morir asfixiat per la fetor de la pornografia.

Les publicacions pornogràfiques han d'ésser combatudes sense pietat.

Als autors obscens els faríem viure en un camp de concentració, lluny de les persones honrades.

Si bandegem de la societat els malalts infecciosos, per què no hem de bandejar també aquests homes que són els causants de la propagació de les malalties espirituals?

* * *

L'empresa del Tívoli, cada vegada que canta En Làzaro, fa constar als cartells que és la darrera representació que dóna. I, efectivament, al cap de dos dies torna a cantar.

Aquest empresari ens recorda els homes de festes majors que veuen els darrers números i en porten la butxaca plena.

Es veu que el públic segueix addicte al gran tenor. Quan ell canta hi ha una cua interminable davant el teatre.

Llàstima de no tenir bona veu!

Ben mirat, però, en aquest món els que s'imposen són els que desafinen.

* * *

Els comunistes francesos, en aquests moments de prova, posen en perill la vida del Govern.

Qui és responsable que el poble segueixi camins de violència?

No ha procurat sempre la maçoneria materialitzar el poble i perseguir els homes d'esperit?

Els que sembren vents recullen tempestats.

* * *

Els bolxevistes afirmen que són enemics de la guerra i que volen que al món hi hagi pau; però, segons ens diuen les agències d'informació, paguen esplèndidament els que vulguin anar al Marroc i a la Xina a lluitar contra els pobles llatins.

Es natural que els mereixi més simpatia el cabdill moro que els pobles de civilització cristiana, car el bolxevisme no és altra cosa que una regressió a la barbàrie; però és intolerable que s'hagin imposat la misió de pertorbar la pau de tots els pobles d'Europa.

No oblidem que mentre els bolxevistes esclavitzin el poble rus, no hi haurà pau a la terra.

El foc comunista es va estenent, malgrat l'optimisme de molta gent que creu que al món no passa res.

Estem en moments de perill. Quan arribi la realitat dels fets a sotraquejar els que dormen, s'adonaran que no vencen els que romanen amb els braços creuats, sinó els que lluiten.

* * *

El Delegat obrer espanyol en la Conferència Internacional del Treball, ha tornat de Ginebra fet un braç de mar.

Largo Caballero s'ha dignat fer declaracions: jo faria això; jo faria allò. Talment com si es tractés del Ministre del Treball i President de la Conferència.

Però Largo Caballero, que és més llarg que el seu nom, aprofita l'ocasió per a combatre la representació obrera catòlica en empreses d'aquesta mena. "Els socialistes són els únics obrers representatius. Els obrers catòlics (molt més nombrosos que els socialistes) i els obrers sindicalistes (superiors en nombre a tots) no serveixen per aquests afers".

Ho diu En Largo Caballero.

El mal és que oficialment així resulta...

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

La censura governativa ha deixat publicar a Bilbao i a Madrid una notícia colpidora. La *Gaceta del Norte* conta, amb pèls i senyals autèntics, la visita del poderós capitalista senyor Echevarrieta a Abd-el-Krim en el seu catau d'Alhucemes.

El gran rotatiu catòlic bilbaí diu que la condició de pau que formulà el cabdill rifeny és aquesta: "Espanya reconeixerà oficialment la República del Rif, presidida per Abd-el-Krim, sota el protectorat d'Espanya".

Tal com estan les coses s'imposa ara una discreció parenta del mutisme. Callem.

La pròrroga dels Pressupostos amb un augment inicial de 150 milions no ha donat fred ni calor a ningú, com tampoc la creació de la Junta Consultiva del Crèdit Agrícola amb l'aprovació del Reglament per a la seva aplicació immediata. La qüestió del Marroc les eclipsa totes; i a fe que les dues noves assenyalades són importants, cadascuna en el seu indret respectiu. Ja tindrem ocasió de recordar-les.

També és interessant la R. O. creant mil Escoles primàries (i amb aquestes diuen que són 2.500 les fundades pel Directori), i un R. D. facilitant als agricultors prèstecs pel cinquanta per cent de l'import del blat que a l'efecte depositin.

Però tampoc no hi ha humor per al comentari.

El fet que els rifenys peguin de fort als francesos i posin en perill les seves principals poblacions, té en angoixa a tothom. Els cops que reben els nostres aliats allí repercuteixen fortament a casa nostra. Es com si, de retruc, ens peguessin a nosaltres mateixos.

Sens dubte el perill comú ha precipitat l'acord en tots els punts litigiosos de la Conferència de Madrid, la qual no s'ha ressentit de la mala passada dels representants francesos en l'Assemblea legislativa internacional de Tànger, d'on es retiraren els representants espanyols per la desconsideració de què foren objecte per part d'ells.

En aquests afers de Tànger, Espanya porta la de perdre, com en tots els afers d'Africa, que és terra maleïda per a nosaltres. Els disturbis produïts en la dita població internacional (i tan nostra que era!) per la desconsiderada implantació del famós Estatut —que és un centpeus diplomàtic,— també hi registrarem víctimes. Anglaterra és la que sempre hi surt guanyant. Ara mateix fa la mar de compliments per ajudar al bloqueig de les costes del Rif, i ben sabut és que França i Espanya, més que per elles mateixes, treballen per la Gran Bretanya posant a ratlla els indòmits costenys africans. Es, per fi de comptes, la pau de l'Estret a profit d'Anglaterra, el que es ventila al Marroc.

Encara d'eleccions. Ja es pot dir que és general el desig que es plantegi íntegrament l'Estatut Municipal. Fins el famós Governador de Girona, senyor Urquia fa vots perquè es celebrin eleccions municipals.

Verament en tots els Municipis s'amunteguen qüestions que per llur importància o llurs dificultats fan necessària l'actuació popular. Sense moure'ns de Barcelona hi ha, entre moltes altres, la qüestió del carril de Sarrià que està removent totes les capes socials, començant pels propietaris associats.

No hi ha pas dubte que exigeix un *referèndum* ciutadà tal com està plantejada, i que l'actual Ajuntament no la pot resoldre. Adhuc els mateixos polítics que han portat a cap el conveni amb la Companyia estan interessats a rodejar la solució definitiva, de les garanties de l'Estatut; no sigui el cas que quan canviïn les coses es vegin compellits a respondre personalment d'equivocacions fàcils a malicioses suposicions.

ESPANYA ENFORA

L'evacuació del Rhur, que abans donava lloc a tants articles transcendentals i a tantes prediccions nefastes, es prepara tranquillament com la cosa més natural. I no hi ha pas dubte que ho és atenent-nos al Tractat de Versalles. Com va canviant l'esperit francès en les seves mires de la post-guerra! Aquesta evacuació ja es donava per eternament suspesa, però els polítics anglesos no han parat fins a fer-la obligatòria. Els esdeveniments han fet la resta.

També hi han ajudat els Estats Units a aquesta solució imposant, com imposen, a tot Europa, normes i sentiments de pau. I com que són els amos dels cèntims!...

Cada dia faciliten préstecs els bancs ianquis als pobles d'Europa; però cal tenir en compte que aquests préstecs, si no són fets pel mateix govern dels Estats Units, tenen la mateixa força i, políticament, la mateixa transcendència. De fet, els Estats Units van lligant financierament totes les nacions del món al carro triomfal de la seva política. I, com és consegüent, totes les nacions, especialment les d'Europa, els rendeixen pleitesia i... rèdits.

Altrament les relacions franco-germàniques es normalitzen cada dia, però cal no oblidar que Alemanya anirà reclamant dels aliats la reivindicació de tot el que estimi injust del Tractat esmentat. El dia en què l'afer de les responsabilitat de la Guerra Gran s'aclareixi, aquestes reclamacions poden pendre un caire perillós. Raons d'humana prudència, sinó d'absoluta justícia, aconsellen als aliats facilitar a l'exuberant vida germànica derivatius afressats i expansions dilatades. Fou una gran equivocació no cedir-li algunes de les seves colònies d'Africa. On abocarà el seu excés de gent, ara? Cal recordar que les expansions naturals dels pobles s'obren pas violentment quan naturalment no en troben. I aquest és el cas tràgic d'Alemanya.

J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

ESPANYA

Durant el passat mes de juny la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis va abonar per compte de l'Estat 290 subsidis de maternitat d'import total 14.500 pessetes, concedits a les mares obreres que han acreditat ésser inscrites en el Règim de Retirs obrers i haver complert les altres clàusules que regulen la concessió del subsidi.

—Durant el passat mes de juny, el Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança (c. Ortigosa, 2), organisme de préstecs prendaris de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha concedit 699 préstecs (628 en forma corrent i 71 amortitzables), entregant-se 208.421 pessetes, garantitzades per prendes, joies, valors, robes i objectes diversos; haventse prorrogat 832 operacions per un capital de pessetes 237.078'14.

Per 172 reduccions i 591 cancelacions de préstecs, s'ha rebut 178.539'61 pessetes; i s'han entregat, a prestataris pobres, 131 prendes desempenyades gratuïtament, amb fons de caritats rebudes per a aquest fi.

Han estat concedits dos Segurs-Vida, combinats amb préstecs nous; i s'obriren 18 Cartilles de Rescat, tramitant-se 42 imposicions per la quantitat de 4.051'90 pessetes.

—A la Gaseta del dia 26 de juny es publicà una R. O. distribuint en tres zones les superfícies en què s'està assajant el cultiu del tabac a Espanya. La tercera zona que s'anomena Llevant, comprèn Alacant, Balears, Barcelona, Castelló, Girona, Osca, Lleyda, Tarragona i València.

—L'Ajuntament de València subvenciona amb 100.000 pessetes dues Cooperatives de Cases barates.

—A Guadalajara s'ha celebrat una Assemblea Eucarística Comarcal amb èxit grandiós. Fou presidida pel Cardenal Doctor Reig. Els Sindicats Agrícoles Catòlics ajudaren força a l'èxit.

—Les associacions de la Joventut Catòlica de tot Espanya porten a cap una esplèndida campanya de propaganda per a la gran Peregrinació a Roma que preparen.

—La Confederació Catòlica Femenina d'Estudiants ha regalat un valuós i artístic àlbum d'homenatge, d'admiració i afecte a la senyoreta Cristina d'Arteaga, filla del Duc de l'Infantado, que tant i tan bé treballa en les obres femenines religioses-socials. El té ben merescut.

—En Severí Aznar, el nostre illustre amic i notable sociòleg, ha donat últimament una Conferència a Saragossa tractant magistralment el tema del retir obrer obligatori a pagès. Algunes de les genials idees que aventurà en el seu discurs faran amb el temps el seu camí.

—A la *Gaceta* veiérem el nomenament d'una "Comissió que ha de proposar les normes reglamentàries per a l'aplicació del règim i auxili a la construcció de Cases barates", amb lletra majúscula. Que en construirem poques de cases de debò barates amb procediments burocràtics d'aquesta mena!

—En un dels seus últims viatges el President del Directori diu que deixà ultimat un projecte de llei en virtut del qual l'Estat avalarà els avenços del cinquanta per cent del valor de les collites que es facin als petits agricultors.

—La Confederació Nacional de Sindicats Catòlics elevà una respectuosa instància als Poders públics queixant-se (inútilment) de la nova preterició de què fou víctima l'entitat en la VII Conferència Internacional del Treball, de Ginebra, per a la qual fou nomenat representant el d'una associació obrera jovençana i molt menys important. Aquesta és la pretirició enèsima de què són víctimes els nostres obrers organitzats. Després es queixen certs senyors que creixin les files socialistes. Si els mateixos senyors hi ajuden...

—Els resultats obtinguts per la R. O. de 24 de novembre de 1924, que creà normes en harmonia amb el disposat a l'Estatut provincial per a facilitar als Ajuntaments la pignoració de llurs làmines intransferibles del Deute públic en garantia de préstecs per a la construcció o millora d'escoles i per a igual d'utilitat pública, són els següents:

L'Institut i les seves Caixes collaboradores han concedit préstecs per als dits fins per valor de 9.248.476'33 pessetes i tenen acordats préstecs per valor de 654.683'95 pessetes i sol·licituds per valor de cinc milions 777.668'64 pessetes. Els edificis per a escoles, terminats o en construcció a tot Espanya, mitjançant l'aplicació d'aquesta Reial ordre, són 169.

—El representant d'Espanya a la Conferència Internacional del Treball, a Ginebra, comte d'Altea, ha ocupat allí un lloc distingit gràcies a l'ajut de les repúbliques americanes. Un dels temes més interessants dels tractats en la Conferència fou el de la reeducació professional, defensant uns que corrés a càrrec dels patrons i, altres, de l'Estat. Aquesta és la tesi espanyola. En la Conferència regnà molta harmonia entre els elements de la producció.

—La Caixa d'Estalvis, de Vitòria, ha consignat 300.000 pessetes per a construir cases barates i l'Ajuntament un milió.

—A Artesa de Segre s'ha inaugurat molt solemnialment un bell edifici per a Escoles públiques.

—L'ex-ministre francès socialista Albert Thomas, president de la O. I. del T., ha visitat València amb la pompa d'un magnat. Dóna, l'ésser *meneur* socialista.

ESTRANGER

A Anglaterra els militars casats frueixen d'una gratificació anomenada del matrimoni, per a subvenir a llurs necessitats. Els anglesos sempre tan pràctics.

—La major part dels Prelats i Abats mitrats francesos s'han reunit a Rennes amb motiu del Congrés Nacional Eucarístic, que ha obtingut un èxit esclatant.

—A França el govern està esporgant sense compassió l'arbre esponerós de l'empleomania.

—En les eleccions del Departament del Sena s'ha vist que els comunistes havien doblat les seves forces. Que vagin dormint els governs burgesos!

—L'augment espantós del càncer a Rússia, on amb un any han mort més de 400.000 persones, ha alarmat profundament els Soviets, que busquen mitjans per a combatre'l. I tant que els ajuda en l'afer de destruir el poble rus!

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÁNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Per la moral de Catalunya

Contra el joc i el pacte amb el joc

Recull d'articles de

R. RUCABADO

seguits d'un apèndix amb el Cas de Moral de Tarragona i altres textos i documents

Preu: 3'50 pessetes

De venda en les principals llibreries i a l'administració de

CATALUNYA SOCIAL

304 (05)(46.71) Cat.

Publicacions d'"Acció Popular"

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel

DR. JOSEP M. LLOVERA

Canonge, Professor a la Càtedra d'Apologètica Cristiana d'"Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel

P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.

Doctor en Dret, membre del Consell Tècnic d'"Acció Popular"

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divulgar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 **Ptes.** a l'any;

per corresponsal: **8'50**

Pagament anticipat **S'admeten anuncis**

Acaba de sortir

R. Rucabado

ENTORN DEL SINDICALISME

Segona part

d'*Angoixes Socials*

Un volum de XXVIII × 264 pàgs.

Preu: 4 ptes.

Pot demanar-se en aquesta Administració

Cameros, 3, pral.

o bé a l'Editorial Políglota, Petritxol, 8

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provença, 187.